

ระเบียบปฏิบัติ

เรื่อง แนวทางการปฏิบัติในการคัดกรองการแพ้ยาของผู้ป่วยในโรงพยาบาล

รหัส PHA - 003

	ชื่อ - สกุล/ ชื่อทีม	ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ	วัน/เดือน/ปี
ผู้จัดทำ	น.ส.สุธาสินี จักรเพชร	หัวหน้ากลุ่มงานเภสัชกรรม และคุ้มครองผู้บริโภค		25 ต.ค. 2565
ผู้รับรอง	พญ.ชลธิชา รัตนธรร	ประธานคณะกรรมการ PTC		25 ต.ค. 2565
ผู้อนุมัติ	นายไชยวัฒน์ เพชรพรรณงาม	ผู้อำนวยการโรงพยาบาล		28 ต.ค. 2565

เรื่อง แนวทางการปฏิบัติในการคัดกรองการแพ้ยาของผู้ป่วยในโรงพยาบาล

รหัสเอกสาร : PHA-003	แก้ไขครั้งที่ : 1	หน้าที่ : 2/4
หน่วยงาน : เภสัชกรรมและคุ้มครองผู้บริโภค	วันที่ประกาศใช้ : 28 ต.ค. 2565	ฉบับที่ : 1

1. นโยบาย

กำหนดลำดับขั้นตอนซักประวัติแพ้ยา และลงบันทึกข้อมูลแพ้ยาของผู้ป่วยให้ถูกต้อง

2. วัตถุประสงค์

เพื่อให้สามารถระบุชื่อยาที่ผู้ป่วยแพ้ได้ถูกต้อง และป้องกันการแพ้ยาซ้ำของผู้ป่วย

3. ขอบเขต

ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติกับผู้ป่วยที่ต้องสงสัยแพ้ยา หรือผู้ป่วยที่ทราบประวัติแพ้ยาอยู่แล้วในโรงพยาบาลบ่อพลอย

4. คำนิยามศัพท์

การแพ้ยา (Drug Allergy) คือ เป็นปฏิกิริยาที่เกิดจากภูมิคุ้มกันของร่างกายต่อต้านยาที่ได้รับ เข้าไป ซึ่งไม่สามารถคาดการณ์ได้ล่วงหน้าว่าผู้รับจะแพ้ยาตัวไหน โดยมีลักษณะอาการ เช่น ผื่นแดงตามผิวหนัง ผื่นคัน ริมฝีปากบวม ตาบวม มีแผลบริเวณเยื่ออ่อน ไปจนถึงผิวหนังไหม้ หลอดลมตีบหายใจไม่ออก แน่นหน้าอก

Generic name คือ ชื่อสามัญของยาทางเภสัชศาสตร์ โดยชื่อนี้ไม่ได้เป็นกรรมสิทธิ์โดยใคร

Trade name คือ ชื่อยี่ห้อยา ที่บริษัทนั้นๆตั้งขึ้นเพื่อเรียกแทนชื่อ Generic name

5. ผู้รับผิดชอบ

1. แพทย์
2. พยาบาล
3. บุคลากรกลุ่มงานเภสัชกรรมและคุ้มครองผู้บริโภค

6. ขั้นตอนการปฏิบัติ

1. แพทย์ พยาบาลและเภสัชกรสัมภาษณ์ประวัติแพ้ยาจากผู้ป่วย
2. กรณีผู้ป่วยมีประวัติแพ้ยา และมีบัตรแพ้ยา แต่ไม่มีประวัติในโปรแกรม Hosxp ต้องส่งต่อผู้ป่วยมายังห้องยาเพื่อซักประวัติ และลงข้อมูลแพ้ยาลงในโปรแกรม Hosxp เพื่อป้องกันการแพ้ยาซ้ำ
3. กรณีผู้ป่วยต้องสงสัยแพ้ยา หรือมีอาการแพ้ยามา แล้วไม่มีบัตรแพ้ยา
 - 3.1 **ผู้ป่วยใน** แพทย์หรือพยาบาลโทรติดต่อประสานงานเภสัชกรรมฯ บุคลากรฝ่ายเภสัชกรรมที่รับสายต้องลงข้อมูลเบื้องต้นลงในแบบ “ตารางข้อมูลการซักแพ้ยา”

แนวทางการปฏิบัติในการคัดกรองการแพ้ยาของผู้ป่วยในโรงพยาบาล

รหัสเอกสาร : PHA-003	แก้ไขครั้งที่ : 1	หน้าที่ : 3/4
หน่วยงาน : เภสัชกรรมและคุ้มครองผู้บริโภค	วันที่ประกาศใช้ : 28 ต.ค. 2565	ฉบับที่ : 1

3.1.1 ในเวลาราชการ และ (08.00 – 16.00 น.) เภสัชกรผู้รับผิดชอบเข้าไปซักถามอาการแพ้ยาผู้ป่วย และเมื่อพบว่าผู้ป่วยแพ้ยาจริง ให้ออกบัตรแพ้ยาพร้อมติดสติ๊กเกอร์ระบุยาที่แพ้/อาการที่พบบนแฟ้มผู้ป่วยใน และลงข้อมูลแพ้ยาลงในโปรแกรม Hosxp และติดตามอาการในวันที่ 2-3 วันถัดมาเพื่อประเมินอาการที่อาจรุนแรงขึ้น

3.1.2 นอกเวลาราชการ และ (16.00 – 08.00 น.) บุคลากรฝ่ายเภสัชกรทำการประเมินอาการเบื้องต้นตาม “แบบฟอร์มประเมินการแพ้ยา นอกเวลา โรงพยาบาลบ่อพลอย” แล้วจึงให้เภสัชกรที่อยู่เวร on call ประเมิน และแจ้งแพทย์และพยาบาลให้ทราบตามผลการประเมิน เภสัชกรที่รับผิดชอบในเวลาราชการในวันถัดไปเข้าซักถามอาการแพ้ยา และดูข้อมูลอาการในแฟ้มผู้ป่วยใน เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าผู้ป่วยแพ้ยาจริง ให้ออกบัตรแพ้ยา และติดสติ๊กเกอร์ระบุบนแฟ้มผู้ป่วยใน และลงข้อมูลแพ้ยาลงในโปรแกรม Hosxp และติดตามอาการในวันที่ ๒-๓ วันถัดมาเพื่อประเมินอาการที่อาจรุนแรงขึ้น

3.2 ผู้ป่วยนอก แพทย์หรือพยาบาลโทรติดต่อประสานห้องยา ที่เบอร์ 521 บุคลากรฝ่ายเภสัชกรรมที่รับสายต้องลงข้อมูลเบื้องต้นลงในแบบ “ตารางข้อมูลการซักแพ้ยา” หรือให้ญาติ/ผู้ป่วยยื่นใบสั่งยาที่ห้องยาเพื่อซักถามการแพ้ยา

3.2.1 ในเวลาราชการ และ (08.00 – 16.00 น.) เภสัชกรผู้รับผิดชอบเข้าไปซักถามอาการแพ้ยาเมื่อพบว่าผู้ป่วยแพ้ยาจริง ให้ทำการออกบัตรแพ้ยา และลงข้อมูลแพ้ยาลงในโปรแกรม Hosxp

3.2.2 นอกเวลาราชการ และ (16.00 – 8.00 น.) บุคลากรฝ่ายเภสัชกรทำการประเมินอาการเบื้องต้นตาม “แบบฟอร์มประเมินการแพ้ยา นอกเวลา โรงพยาบาลบ่อพลอย” แล้วจึงให้เภสัชกรที่อยู่เวร on call ประเมิน และแจ้งแพทย์และพยาบาลให้ทราบตามผลการประเมิน และให้ผู้ป่วยมาประเมินอาการในเวลาราชการในวันถัดไป เภสัชกรที่รับผิดชอบในเวลาราชการในวันถัดไปเข้าซักถามอาการแพ้ยา เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าผู้ป่วยแพ้ยาจริง ให้ทำการออกบัตรแพ้ยา และลงข้อมูลแพ้ยาลงในโปรแกรม Hosxp

4. เภสัชกรให้คำแนะนำการป้องกันการแพ้ยาซ้ำแก่ผู้ป่วย/ญาติ

5. การรายงานอุบัติการณ์การแพ้ยา กรณีผู้ป่วยไม่มีประวัติแพ้ยา ให้เภสัชกรประเมินอาการแพ้ยาเมื่อประเมินแล้วผู้ป่วยแพ้ยาจริงให้เภสัชกรลงข้อมูลการแพ้ยาในโปรแกรม Hosxp โดยต้องระบุชื่อยาเป็น Generic name หากผู้ป่วยเคยได้รับยาชนิดนี้มาก่อน แต่ประเมินแล้วมีโอกาสแพ้ในปัจจุบันให้ระบุชื่อ Trade name ด้วย พร้อมทั้งระบุข้อมูลแพ้ยา ดังนี้อาการที่แพ้

1. ความรุนแรง
2. การเตือนแพ้ยา/เฝ้าระวังการแพ้ยา
3. ระบบร่างกายที่เกี่ยวข้องกับอาการแพ้

แนวทางการปฏิบัติในการคัดกรองการแพ้ยาของผู้ป่วยในโรงพยาบาล

รหัสเอกสาร : PHA-003

แก้ไขครั้งที่ : 1

หน้าที่ : 4/4

หน่วยงาน : เภสัชกรรมและคุ้มครองผู้บริโภค

วันที่ประกาศใช้ : 28 ต.ค. 2565

ฉบับที่ : 1

4. ระดับความสัมพันธ์ของการแพ้ยา
5. ประเภทผู้ป่วยนอก/ใน
6. ชื่อผู้รายงาน
7. การประเมินแบบ Naranjo algorithm
8. กรณีผู้แพ้ยาซ้ำให้เขียนใบรายงานความเสี่ยงเพื่อส่งต่อข้อมูลให้ทีมความเสี่ยงต่อไป

7. ตัวชี้วัด

อัตราการแพ้ยาซ้ำและแพ้ยาข้ามกลุ่ม = 0

8. เอกสารอ้างอิง

-

9. ภาคผนวก

-